

Sessions de suport per crear una Comunitat Energètica

Sobreviure a la burocràcia

03 de juny 2025

Coopsconsum i FGC Advocats sccl

 **Som
Comunitats**
La transformació energètica i social
coopsconsum
FGC ADVOCATS

Promou i finança: la Generalitat de Catalunya - Departament d'Empresa i Treball:

 **economia
social**

 Generalitat de Catalunya
Departament d'Empresa
i Treball

 SEPE
SERVICIO PÚBLICO
EMPLEO
MINISTERIO
DE TRABAJO
Y ECONOMÍA SOCIAL

Índex

1. Per què cooperativa i no associació?
2. Tràmits per constituir una cooperativa de consum
3. Burocràcia anual obligatòria per a cooperatives
4. Errors més habituals a tenir en compte
5. Dubtes i preguntes

01

Per què cooperativa
i no associació?

Una cooperativa de consum és...

L'activitat cooperativitzada **és el consum**: les persones sòcies adquireixen els béns o serveis de la cooperativa per al seu consum directe

Una entitat que té com a finalitat que un grup de persones duguin a terme una activitat econòmica conjuntament, compartint una finalitat comuna: satisfer les seves necessitats socials, econòmiques o culturals. O dit d'una altra manera, **millorar les condicions de vida de les persones que en són sòcies.**

Llei 12/2015, de 9 de juliol, de cooperatives de Catalunya

- La definició legal de la cooperativa fa referència a la **finalitat** de les cooperatives que, a diferència de les societats mercantils, **no és l'obtenció d'un guany econòmic, sinó satisfer les necessitats o interessos comuns de les persones sòcies**, que s'assoleixen mitjançant la realització d'una activitat econòmica conjunta
- **Els drets i deures** de la persona sòcia **no es vinculen al capital que aquesta aporta, sinó que són iguals per a totes les sòcies**, o depenen de l'activitat que aquestes han dut a terme dins de la cooperativa (**caràcter personal de la societat**)

A DESTACAR:

Els drets de naturalesa econòmica es fan **en funció de l'activitat que les sòcies duen a terme**

Els drets polítics s'atribueixen en la seva condició de persona sòcia i s'exemplifiquen en el principi **"una persona sòcia, un vot"**

És cert que l'associació és més ràpida i àgil de constituir i funcionar, i més senzilla de gestionar?

L'associació pot semblar la forma societària més senzilla i pot servir per iniciar alguns projectes però, un cop assolida una certa envergadura, **és convenient transformar-les en cooperatives de consum**, que és **la forma més idònia per al desplegament d'activitats econòmiques** i permet un millor compliment de les normes substantives, fiscals i comptables.

És cert que l'associació és més ràpida de constituir i més sencilla de gestionar?

Les associacions «són entitats sense ànim de lucre, constituïdes voluntàriament per complir una finalitat d'interès general o particular, per mitjà de la posada en comú de recursos personals o patrimonials amb caràcter temporal o indefinit....**poden dur a terme activitats econòmiques accessòries o subordinades** a la seva finalitat si els rendiments que en deriven es destinen exclusivament al compliment d'aquesta».

L'associació no serveix als mateixos objectius d'una cooperativa, perquè **no pot tenir com a finalitat exclusiva o principal el desenvolupament d'activitats econòmiques.**

Si una associació vol subministrar a les persones associades béns o serveis que satisfacin les seves necessitats, i ho fa a canvi d'una contraprestació (pagament d'un preu, abonament d'una quota periòdica per accedir a béns o serveis, etc.), **ens trobem davant la realització d'una activitat econòmica o empresarial**, activitat que només es pot fer de manera accessòria o subordinada a les finalitats que li són pròpies, i sempre que els rendiments que se'n deriven es destinin exclusivament al compliment d'aquests fins.

L'associació no és un tipus d'entitat adequat per a dur a terme exclusivament o de manera principal activitats econòmiques!

És cert que l'associació és més ràpida i àgil de constituir i funcionar, i més senzilla de gestionar?

Una associació que, a més de les activitats merament associatives, realitza una activitat de naturalesa econòmica, **no és més senzilla de gestionar des del punt de vista jurídic, econòmic, fiscal o comptable que una cooperativa**, si es dóna estricte compliment a les normes legals i comptables.

02

Tràmits per
constituir una
cooperativa de
consum

Per a constituir una cooperativa (I)

La legislació catalana exigeix, com a requisit formal, **l'escriptura pública**, que ha de contenir:

- **L'acta de l'assemblea constituent**
- **Els estatuts socials**
- Que hi hagin el mínim de persones sòcies fundadores, **10 persones físiques** per les cooperatives de consum (dos per a la resta de tipologies de cooperatives)
- Acreditar que s'ha efectuat el desemborsament del **capital social estatutari**, que legalment no pot ser inferior a 3.000 €. L'entitat bancària n'haurà d'acreditar el desemborsament mitjançant un certificat
- **Certificat negatiu de denominació social emès pel Registre de Cooperatives**, conforme cap cooperativa té una denominació idèntica o similar

Per a constituir una cooperativa (II)

A banda que l'escriptura hagi de contenir l'**acord de creació de la societat i l'aprovació dels estatuts** (que regiran la vida societària), cal:

- Elegir **el primer consell rector**, òrgan de govern i de gestió de la cooperativa
- S'ha d'indicar a l'escriptura **el CNAE** (*código nacional de actividades económicas*) que correspon a l'activitat principal de la cooperativa
- Una vegada atorgada l'escriptura notarial s'ha de sol·licitar el **NIF provisional**
- S'ha de presentar **la declaració de l'Impost de Transmissions Patrimonials i Actes Jurídics Documentats** (la gestió no té cost tributari, la cooperativa n'està exenta)
- **Tota aquesta documentació s'ha de presentar al Registre de Cooperatives de la Generalitat** competent per raó del domicili de l'entitat, per a la seva inscripció
- **L'escriptura s'ha d'inscriure en el Registre de Cooperatives**, pagant la **taxa** corresponent, per tal que la societat adquireix personalitat jurídica pròpia, diferent de la de les persones que en són sòcies (article 11 de la Llei 12/2015)

Els Estatuts Socials

Els Estatuts Socials son el document que servirà **per regir la vida de la societat**. Per tant, és cabdal que ens aturem en redactar-ho per tal de garantir que s'adeqüin a la voluntat del grup fundador.

És un document viu i, per tant, és susceptible de modificacions

Contingut mínim dels Estatuts Socials (I)

- a. La denominació de la societat
- b. El domicili social
- c. L'objecte social
- d. L'àmbit territorial de l'activitat cooperativa principal.
- e. Les diverses classes de persones sòcies que poden existir Cal tenir en compte que, en el nostre cas, sempre hauran d'existir el col·lectiu de persones sòcies consumidores: aquelles que consumeixen o usen els béns o serveis que ofereix la cooperativa. Tot i així, al marge poden existir:
 - i. Persones sòcies de treball
 - ii. Persones sòcies col·laboradores
- f. La regulació de la condició de persona sòcia:
 - i. Els requisits d'admissió i baixa
 - ii. Els supòsits de baixa justificada
 - iii. Drets i les obligacions de les persones sòcies (es pot indicar una participació mínima)
 - iv. Drets polítics i econòmics, en especial si existeixen diverses tipologies de persones sòcies

Contingut mínim dels Estatuts Socials (II)

- g. Les normes de disciplina social i la tipificació de les faltes i les sancions
- h. El capital social mínim de la cooperativa
 - i. Aportació obligatòria mínima inicial per a cada tipologia de sòcia i si generen o no interès
 - j. La regulació del dret de reemborsament de les aportacions dels socis al capital social i el règim de transmissió d'aquestes
- k. Els criteris d'aplicació dels resultats, amb la determinació dels percentatges dels excedents que s'han de destinar als fons socials obligatoris. Especial atenció si la Cooperativa té la consideració d'entitat sense afany de lucre!
- l. La forma i el termini per a convocar l'assemblea general, i també el règim d'adopció dels acords
- m. L'estructura, el règim d'actuació, el nomenament, durada i la remoció dels òrgans de govern i dels òrgans facultatius previst

Sobre la consideració legal d'entitat sense afany de lucre

Per tal que una cooperativa tingui la condició legal d'entitat sense afany de lucre, a efectes de concursos públics, de contractació amb ens públics, de beneficis fiscals, de subvencions i, en general, de tota altra mesura de foment que hi sigui aplicable, els Estatuts Socials han de preveure expressament:

- a. Els excedents de lliure disposició, un cop ateses les dotacions als fons obligatoris, no es distribueixen entre les persones sòcies, sinó que es queden a la Cooperativa com a reserva estatutària irrepartible
- b. Els càrrecs de membre del consell rector i els de la intervenció de comptes (en cas que hi hagi) no són remunerats
- c. Les aportacions de les persones sòcies al capital social, tant les obligatòries com les voluntàries, no poden meritjar un interès superior a l'interès legal del diner
- d. Les retribucions de les persones treballadores i/o de les sòcies de treball no poden superar el 150% de les retribucions que estableixi el Conveni Collectiu per a la seva categoria

I els Estatuts Socials es poden modificar?

Els Estatuts Socials de qualsevol Cooperativa està subjecte a modificació, per tal d'adaptar el text a les necessitats que vagin sorgint de l'activitat real.

Per tal de modificar els Estatuts Socials de la Cooperativa cal que hi hagi **un acord d'Assemblea General** convocada amb aquest punt de l'ordre del dia i adoptada **per una majoria reforçada de $\frac{2}{3}$ dels vots presents i representats**.

Una vegada adoptat l'acord, **cal l'atorgament de l'escriptura pública i la presentació al Registre de Cooperatives** per tal que procedixin a la seva inscripció

03

Burocràcia anual
obligatòria per a
cooperatives

Una vegada ja tenim constituïda la Cooperativa, cal tenir en compte que **s'han de complir unes obligacions**, que tenen caràcter periòdic. Podem diferenciar entre **obligacions de caire registral i de caire fiscal**

OBLIGACIONS REGISTRALS

1. Legalització dels llibres oficials
2. Dipòsit de comptes anuals al registre de cooperatives
3. Renovacions dels òrgans socials (Consell Rector i, si s'escau, Intervenció de Comptes).

OBLIGACIONS FISCALS

1. IVA
2. IRPF
3. Impost de societats
4. Altres models fiscals si tenen activitat econòmica

Obligacions registrals (I)

1. Legalització dels llibres oficials (article 86 Llei Cooperatives)

- a. El llibre de persones sòcies i llurs aportacions socials
 - El llibre ha d'especificar la identificació de les persones sòcies , els diferents, juntament amb la data d'admissió i de baixa
 - Pel que fa a les aportacions al capital social, n'ha de fer constar, almenys, la naturalesa, les successives transmissions, l'actualització i el reemborsament
 - S'ha de legalitzar en el termini de 3 mesos a comptar des de la constitució i, en cas que hi hagin modificacions en el termini de 6 mesos, comptadors al tancament de l'exercici on es produeix el canvi.
- b. El llibre o llibres d'actes de l'assemblea general, del consell rector i, si escau, de les assemblees preparatòries o de secció i dels altres òrgans col·legiats que tingui la cooperativa
 - Els llibres d'actes es presenten dins dels 6 mesos, comptadors al tancament de l'exercici on es produeix el canvi.
- c. El llibre d'inventaris, de balanços i el llibre diari
 - Els llibres d'inventaris, balanços i diari s'han de presentar dins dels 6 mesos, comptadors al tancament de l'exercici

Obligacions registrals (II)

2. Dipòsit de comptes anuals al registre de cooperatives

Documentació necessària a presentar en el Registre:

- a. Acord de l'Assemblea General Ordinària d'aprovació de comptes i de distribució de resultat
- b. Comptes anuals: balanç de situació, compte de pèrdues i guanys, estat canvis en el patrimoni net, i memòria (abreujada)
- c. Informe de l'interventor/a de comptes (si n'hi ha)

Termini: dos mesos a comptar des de l'aprovació per part de l'Assemblea General

3. Renovacions dels òrgans socials (Consell Rector i, si s'escau, Intervenció de Comptes)

- Cal tenir sempre present que els membres dels òrgans socials de la Cooperativa (Consell Rector i, si s'escau, Intervenció de Comptes) han de trobar-se amb càrrec vigent, tota vegada que el Registre de Cooperatives regeix el principi de tracte successiu, de forma que no es podrà inscriure un acord que hagi estat emès per una persona que no tingui dia el càrrec de Presidència i de Secretaria
- A més, cal tenir en compte que és molt recomanable que la Presidència i la Secretaria disposin de certificat digital, doncs tots els documents han de ser signats amb certificat digital.

Obligacions fiscals

Tota persona jurídica que realitzi activitat econòmica, sigui cooperativa, associació, fundació o societat de capital, ha de liquidar els impostos que se'n deriven de la seva activitat.

Els impostos que habitualment s'han de liquidar davant l'AEAT són:

1. IVA
2. IRPF
3. Impost sobre societats
4. Altres models fiscals, si tenen activitat econòmica

Obligacions fiscals derivades de l'activitat econòmica

1. IVA (Impost sobre el Valor Afegit)

Es liquida, generalment, de forma trimestral -model 303- (20/04, 20/07, 20/10 i 30/01) i una declaració informativa a 30/01 -model 390-

2. IRPF

Es liquida, generalment, de forma trimestral -el model varia en funció de la raó de la retenció: si deriva per raó del treball (model 111) o per si deriva d'arrendaments (model 115) - (20/04, 20/07, 20/10 i 20/01) i una declaració informativa a 30/01 -model 190-

3. Impost sobre societats

S'ha de presentar i liquidar dins dels 25 dies naturals següents als 6 mesos posteriors a la conclusió del període impositiu. Possibilitat de pagaments anticipats

4. Altres models fiscals, si tenen activitat econòmica

Envasos de plàstic no reutilitzable, residus en abocadors, incineració de residus, gasos fluorats, d'efecte hivernacle, de fabricació -alcohol, tabac, hidrocarburs- o electricitat. Atenció: la no subjecció als impostos depèn de la forma com es desenvolupa l'activitat que realitza la cooperativa i de la potencia generada, per això s'aconsella que cadascú analitzi el seu cas concret amb una persona experta

5. Quan és obligada l'auditoria de comptes?

04

Errors més
habituals a tenir en
compte

Errors més habituals

Renovació dels càrrecs socials: la importància de portar els càrrecs del Consell Rector i de la Intervenció de comptes al dia

Registre de cooperatives i estatuts: defectes detectats a l'hora de constituir la cooperativa o modificar els estatuts

Finançament, títols participatius, capital social

Comptes anuals no dipositats

Llibres de sòcies no legalitzats

Previsions estatutàries no ajustada a les necessitats

No previsió de les reunions virtuals

Recursos per aprofundir

- Guia de transformació d'associació a cooperativa de consum
- Guia a la gestió societària de les cooperatives de consumidores i usuàries
- Glossari cooperatiu
 - <https://cooperativesdeconsum.coop/formacio-i-altres-recursos/>
- Som cooperativa, per tant, sense ànim de lucre
 - <https://youtu.be/FTToZkgpH98g>

?

Dubtes
i preguntes

Moltes gràcies!

Envieu un correu a:
cooperativesdeconsum@fccuc.coop
mlara@fgcadvocats.com

coopsconsum

FGC ADVOCATS

Promou i finança: la Generalitat de Catalunya - Departament d'Empresa i Treball:

